

KLIMABORGERMØDE

Marstal Navigations-skole, d. 25. august 2021

GRUPPE 1: Natur og Klima

Facilitator: Svendborg Kommune, Terkel Broe Christensen

Referent: Lone Flügge

Tidspunkt: 19:00

Antal tilstedeværende: 24

Referat

Terkel Broe Christensen bød velkommen og orienterede: Der er udarbejdet naturpolitik og –strategi samt kommuneplantillægget Landskab, Natur og Jordbrug. Drøftelsen tog ikke afsæt i strukturen fra slides, men blev en fri drøftelse. Et flertal insisterede på at, det ikke var muligt at tale klima uden at tale landbrug. Derfor blev der givet indledende 10mins drøftelse om landbrug, hvor det blev nævnt, at regeringen er på vej med et udspil, hvorefter kommunen skærper dialogen med landbruget.

Der ønskes en samlet drøftelse med borgerne, hvor landbrug også indgår, når kommunen har talt landbrug med landmændene (efter regeringens landbrugsplan).

Drøftelse om landbrug – ideer:

- Der er indsendt forslag til kommunen om at lave Carbonfarming.
- Der er drikkevandsproblemer, biodiversitetsproblemer, havmiljø mm. Derfor er det vigtigt at tænke det hele sammen (inkl. Landbrug). Så vi skaber en løsning, fx omlægning til økologisk drift.
- Der er virksomheder, som køber aflad med CO₂ kvoter.
- Synes ikke, at der skal sprøjtes så meget med gift både i landbrug, byer og haver.
- Godt med samlet plan for landbrug, men de er også underlagt EU-restriktioner.
- Vi kan ikke tvinge landmænd til at omlægge til økologisk landbrug.
- Der skal incitament og hjælp til – økonomisk dispensation, folk der kan hjælpe, landbrugskonsulenter m.m. tænke i generationsskifte. De skal lokkes.

- Vi dyrker korn, raps, majs. Dvs. produktion til fødevarer. Vi kan dyrke mad, figner osv. Kan Ærø blive en selvforsynende ø?
- Invitere konventionelle landmænd, der har skiftet til økologi.
- Vigtig med lokal fødevarerproduktion og mere økologi. Jordbrugsfond med økologisk formål, kan være vejen frem. Det er fx på Samsø. Lad nogle fra Samsø komme og fortælle, hvordan de har gjort.
- Fint – det er blot at starte det blandt ærøboer og begynde at samle penge ind.
- Økologisk landbrug, kræver, at man har dyr. Det er svært at have svin her, fordi der er langt til slagting.
- Udfordringen er økonomi – også for landmændene. Men også for kommunen, hvis der skal købes jord.
- Der er stillet forslag om udviklingsfond, bl.a. med tanke på dette.
- Det er vores fælles ansvar.
- Ja økonomisk landbrug kræver dyr, men det kan godt lade sig gøre.
- Der er ikke råderum i kommunekassen til jordkøb. Det er nødvendigt at afvente landbrugs- og klimaaftalen – herunder lavbundsarealer, reduceres kvælstof m.m. så der kommer nok noget (flere midler).

Andre idéer:

- Terkel Broe Christensen nævnte, at Ålegræs, i lighed med skove, kan binde CO₂.
- Ålegræs er spændende fordi, det kan komme igen.
- For meget spildevand og udledning fra landbrug får ålegræsset til at forsvinde. I Vejle og andre steder er man i gang med udplantning i samarbejde med SDU.
- Hvis der skal laves vådområder, så er der mange lodder. Det kan være svært at få 25 til at blive enige om, at der skal laves vådområder. Kan man ekspropriere sig ud af det?
- Vådområder skal have bestemte forhold, dvs. lavt. Hele Ærø er screenet for potentielle vådområder, der er ca. 5 reelt mulige områder. Der er søgt om realisering i staten (betaling fra staten til 3 projekter: Skovsøen, Stokkeby, Kærmose).
- Rensningsanlæg – her er overløb mange steder. Ved større regnskyl vil der blive udledt kloakvand, det bør kommunen se på.
- Er der kigget på, hvor vådområder naturligt kan opstå? Dette er der lavet undersøgelser om på landsplan.
- Kommunen bør lave en indsats for dyrkning af energipil til eget forbrug i fjernvarmeanlægge.
- Bedre kortlægning af drikkevand og yderligere udvidelse af beskyttelseszoner.
- Hvad kan kommunen egentlig bestemme?
- Svendborg: Her er der besluttet skovrejsning/jordopkøb baseret på frivillighed. (Kommunen finansierer).

- Kombination af natur, skov, vådområder og solvarme, så der bliver varieret natur omkring solcellepark m.m.
- Rensningsanlæg: restslammet spredes ofte på markerne, det kan være fyldt med medicinrester m.m. det bør der gøres noget ved.
- Vores grundvandsspejl er dalet meget. Hvis der plantes skov på højderyggen, vil der dannes flere skyer og dermed regn.
- Ved Søbygaard har en række borgere drøftelser med lodsejerne om køb af jord, til skovrejsning/rekreativt område, kunstsков m.m.
- Hvorfor prioriterer kommunen ikke jordopkøb højere. Købe landbrugsjord til omlægning til bæredygtige løsninger. Skovrejsning m.m.
- EU-Prisen her kommer midler til sådanne indsatser.
- Kommunen bør prioritere at genåbne vandløb og grave flere søer, så insekter, padder m.m. får levesteder – kan også bruges som rekreative områder.
- Kommunen har et kort over ønsket skovrejsning – men der er alt for få områder/for lidt.
- Der må ikke være skovrejsning, hvor der er vandindvinding.
- Kommunen bør følge op på de tiltag, der sættes i gang omkring vandløb, skov m.m. De vedligeholdes ikke. Der er ikke ansat medarbejdere til naturpleje og som ved noget om det. Vandløbene ved Tranderup Mark er fx groet fuldstændig til.
- Vi skal forvente mere vand, derfor nødvendigt at genslynge vandløb og mere græseng/holde vandet i engene. Afvandingsløsninger.
- Er der planer om at åbne vandløb ved Marstal? Ønske om at genåbne vandløb, der hvor det giver oversvømmelser.
- Reetablere vejgrøfter/genåbning af rørlagte grøfter.
- Kan man gøre noget ved, at der er meget landbrugsjord, der bliver solgt fra, kan der laves krav om, at nye lodsejere kan tilbagekøbe frasolgt jord.
- Park og Vej skal udvides. Lad os kalde det Park, Vej og Mark.